
Tricia A. Murdock • Emanuela F. T. Veras
Robert J. Kurman • Michael T. Mazur

Çeviri

Haldun Umudum

Endometriyal Biyopsi ve Küretajların Patolojik Değerlendirilmesi

Pratik Yaklaşımlar

Üçüncü Baskı

 Springer

ANADOLU KİTABEVİ

Tricia A. Murdock
Department of Pathology
The Johns Hopkins Hospital Baltimore, MD
USA

Emanuela F. T. Veras
Department of Pathology
The Johns Hopkins Hospital
Baltimore, MD
USA

Robert J. Kurman
Department of Pathology
The Johns Hopkins Hospital
Baltimore, MD
USA

Michael T. Mazur
Department of Pathology and
Laboratory Medicine, State University
of New York Upstate Medical University
Syracuse, NY
USA

Haldun Umudum
TC Ufuk Üniversitesi,
Tıbbi Patoloji AD,
Ankara / TÜRKİYE

Yayına Hazırlayan : Anadolu Tıp Kitabevi
Genel Yayın Yönetmeni : Ahmet YILDIRIM
Grafik Tasarım : Ş. Başak BÜLBÜL
Yayın Koordinatörü : İsa YİĞİT

Baskı ve cilt : Sincan Matbaası
Büyük Sanayi 1. Cad. Elif Sok. Sütçü Kemal İş Merkezi
No: 7/242 Altındağ/**Ankara**
Sertifika No : 17351
Baskı : 3. baskı

İSBN: 978-605-67794-5-9

ing.
ISBN 978-3-319-98607-4
© **Copyright 2020**

5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yayım hükümleri gereğince herhangi bir bölümü, resmi veya yazısı, yazarların ve yayıncısının izni alınmadan tekrarlanamaz, basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopisi alınamaz veya kopya anlamı taşıyabilecek hiçbir işlem yapılamaz. Medikal bilgiler sürekli değişmekte ve güncellenmektedir. Standart güvenlik uygulamaları dikkate alınmalıdır. Yeni araştırmalar ve klinik tecrübeler ışığında, tedavilerde ve ilaç uygulamalarında değişiklikler yapılması gerekli olabilir. Okuyuculara, ilaçlar hakkında üretici firma tarafından sağlanan son bilgileri mutlaka kontrol etmeleri önerilir. Dozaj, uygulama şekilleri ve kontrendikasyonlar; güncel bilgiler ışığında sürekli olarak takip edilmelidir. Her hasta için en iyi tedavi şeklini, en doğru ilaçları ve dozları belirlemek; uygulamayı yapan hekim sorumluluğundadır. Yayıncı ve editörler bu yayından dolayı meydana gelebilecek hastaya ve ekipmanlara ait herhangi bir zarar veya hasardan sorumlu değildir.

Çeviri Editörü

Prof Dr Haldun Umudum

Ufuk Üniversitesi, Tıbbi Patoloji AD, ANKARA

Çeviriye Katkıda Bulunanlar

Doç.Dr. Handan Çetiner

T.C. Sağlık Bakanlığı SBÜ Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi

Dr. Firdevs Şahin Duran

T.C. Sağlık Bakanlığı SBÜ Etlik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Dr. Çiğdem Güler Mesci

T.C. Sağlık Bakanlığı SBÜ Etlik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Dr. Nimet Köklü Öge

T.C. Sağlık Bakanlığı Ankara Şehir Hastanesi

Dr. Gizem Toker

T.C. Sağlık Bakanlığı Ankara Şehir Hastanesi

Dr. Ayşegül Uslu Aksakal

T.C. Sağlık Bakanlığı Ankara Şehir Hastanesi

Dr. Perihan Özlem Doğan Ulutaş

T.C. Sağlık Bakanlığı SBÜ Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Dr. Gamze Kulduk

T.C. Sağlık Bakanlığı SBÜ Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Dr. Erolcan Sayar

T.C. Sağlık Bakanlığı Kepez Devlet Hastanesi

Dr. Onur Ertunç

T.C. Sağlık Bakanlığı Keşan Devlet Hastanesi

İçindekiler

1 Giriş	1
Biyopsi Endikasyonları.....	1
Klinik Öykü ve Biyopsi Yorumlama.....	2
Anormal Uterin Kanama.....	2
İnfertilite Biyopsisi.....	4
Gebelik materyali.....	4
Hormon Tedavisi.....	4
Diğer Konular.....	5
Klinisyen ile İletişim ve Raporlama.....	5
Kaynaklar.....	6
2 Normal Endometriyum	9
Histolojik Değerlendirmede Genel Konular.....	10
Endometriyum Siklusunun Normal Histolojik Özellikleri.....	13
Proliferatif Faz.....	13
Sekretuar Faz.....	16
Menstrual Endometriyum.....	20
Normal Endometriyumun Histolojik Değerlendirmesindeki Tuzaklar.....	21
Örnek Yeterliliği ve Raporlama Standardizasyonu.....	24
Artefaktlar ve Kontaminasyonlar.....	27
Düzensiz Sekretuar Endometriyum.....	31
Klinisyen ile İletişim ve Raporlama.....	32
Kaynaklar.....	35
3 Gebelik, Abortus ve Ektopik Gebelik	39
Gebelikte Endometriyal Glandlar ve Stroma.....	40
Erken Gebelik Endometriyumu (Fertilizasyon Sonrası 1–3 Hafta).....	40
Geç Gebelik Endometriyumu (Fertilizasyon Sonrası 4 veya sonrası Hafta).....	41
Arias-Stella Reaksiyonu.....	45
Gebelikte Diğer Glandüler Değişiklikler.....	47
Trophoblast ve Villus.....	49
Trophoblastik Hücreler.....	49
Trophoblastik Hücrelerin İmmünohistokimyası.....	51
Plasental İmplantasyon Bölgesi.....	53
İlk Trimesterde Koryon Villüsü ve Villöz Trofoblast.....	57

Abortuslarda Hidropik Değişiklik ve Diğer Patolojik Değişiklikler	59
Birinci Trimester Sonrası Koryonik Villuslar ve Villöz Trofoblast	62
Plasental Polipler	63
Plasenta Akkreta	63
Ektopik Gebelikle İlişkili Endometriyum.....	64
Klinisyen ile İletişim ve Raporlama.....	66
Kaynaklar	71
4 Gestasyonel Trofoblastik Hastalıklar	75
Mol Hidatiform.....	76
Genel Özellikler.....	76
Komple Hidatiform Mol.....	76
Parsiyel Hidatidiform Mol	81
Sitogenetik.....	83
Ayrırcı tanı.....	85
Anormal (non-molar) Villöz Lezyonlar	90
Diğer Konular	91
Persistan Postmolar Gestasyonel Trofoblastik Hastalıklar ve İnvaziv Mole Hidatidiform	91
Klinisyen ile İletişim ve Mol Hidatiformun Raporlanması	93
Gestasyonel Trofoblastik Neoplaziler.....	94
Koryokarsinom	94
Plasental Site Trofoblastik Tümör.....	100
Epitelioid Trofoblastik Tümör.....	107
Neoplastik Olmayan Lezyonlar	110
Abartılı Plasental Bölge.....	110
Plasental Bölge Nodülü ve Plağı	111
Klinisyen ile İletişim ve Trofoblastik Neoplazilerin Raporlanması.....	112
Kaynaklar	113
5 Anormal Uterin Kanama.....	121
Menstrüasyon ve Anormal Kanamada Glandüler ve Stromal Yıkımın Morfolojik Özellikleri	122
Anormal Uterin Kanama: Yapısal Olmayan Sebepler	126
Östrojenle İlişkili Kanama.....	129
Glandüler ve Stromal Yıkımın İzlendiği Proliferatif Endometriyum	129
Düzensiz Proliferatif Endometriyum ve Persistan Proliferatif Faz.....	132
Atrofi.....	133
Progesteron İlişkili Kanama.....	135
Düzensiz Sekretuar Endometriyum	136
Düzensiz Dökülme (irregular shedding)	137
Etyolojisi Bilinmeyen Yıkım Bulguları İzlenen Anormal Sekretuar Endometriyum.....	138
Klinisyen ile İletişim ve Raporlama.....	139
Kaynaklar	141

6 Hormonların Etkileri	145
Östrojenik Hormonlar	146
Progesterinler, Oral Kontraseptifler ve Selektif Progesteron	
Reseptör Modülatörleri.....	146
Hormonal Yanıtın Paternleri.....	148
Desidual Patern	148
Sekretuar Patern	149
İnaktif Patern	150
Diğer Stromal Değişiklikler	151
Menapozal Kadınlarda Replasman Tedavisi Olarak Kullanılan	
Kombine Östrojen ve Progesterin	153
Hormon Kullanımı Olmaksızın Görülen	
Progesteron Benzeri Etkiler.....	154
Diğer Hormonların Etkileri.....	155
Selektif Progesteron Reseptör Modülatörleri.....	155
Tamoksifen	156
Raloksifen	160
Klomifen Sitrat	160
Danazol	161
Human Menopoz Gonadotropinler / Human Koryonik Gonadotropin	162
Gonadotropin Salgılatıcı Hormon Agonistleri	162
Antiprogestin RU486.....	162
Klinisyen ile İletişim ve Raporlama.....	163
Postmenapozal Hormon Replasmanı.....	163
Anormal Uterin Kanama.....	163
Endometriyoid Karsinom ve Hiperplazi Tedavisi.....	164
İnfertilite Tedavisi	165
Kaynaklar.....	165
7 Endometrit.....	173
Nonspesifik Endometrit	174
İnflamatuar Hücreler.....	174
Stromal Değişiklikler.....	177
Anormal Glandüler Gelişim.....	178
Epiteyal Değişiklikler	178
Glandular ve Stromal Yıkım	179
Spesifik Enfeksiyonlar.....	179
Granülatöz İnflamasyon.....	180
Aktinomikoz.....	182
Sitomegalovirüs.....	183
Herpes virüsü	184
Mikoplasma	185
Ayrırcı Tanı	185
Klinisyen ile İletişim ve Raporlama	191
Kaynaklar.....	196

8 Polipler.....	199
Sınıflandırma ve Histolojik Özellikler	200
Sıradan Polipler.....	205
Proliferatif/Hiperplastik Patern.....	205
Atrofik Patern	206
Fonksiyonel Patern.....	206
Karışık Endometriyal-Endoservikal Patern.....	206
Adenomyomatöz Patern.....	207
Atipik Polipoid Adenomyoma (APA).....	207
Ayrııcı Tanı	209
Adezyonlar	215
Klinisyen ile İletişim ve Raporlama	216
Kaynaklar.....	220
9 Endometriyal Karsinomun Prekürsörleri.....	225
Endometriyal Hiperplazi/Atipik Hiperplazi	225
Ayrııcı Tanı	234
Davranış.....	240
Epitelial Sitoplazmik Değişim (Metaplazi).....	241
Ayrııcı Tanı.....	248
Seröz Endometriyal İntraepitelial Karsinom.....	251
Ayrııcı Tanı.....	253
Davranış.....	254
Klinisyen ile İletişim ve Raporlama	255
Kaynaklar.....	257
10 Endometriyal Karsinom	261
Endometriyal Karsinom Sınıflandırılması.....	262
Biyopsilerin Yorumlanmasında Önemli Konular	264
İyi Diferansiye Endometriyoid Karsinom Tanı Kriterleri.....	264
Birbiriyle Devam Eden (konfluent) Gland Paterni	264
Değişmiş Fibröz ve Desmoplastik Stroma.....	265
Geniş Papiller Pattern.....	265
Malign Neoplazmlar: Tümörün Sınıflandırılması, Derecelendirilmesi ve Evrelemesi	267
Sınıflandırma	267
Derecelendirme	269
Klinik Olarak Önemli Histolojik Alt Tipler	274
Tipik (Endometriyoid) Karsinom.....	274
Skvamöz Diferansiyasyon Gösteren Karsinom	278
Müsinöz Karsinom	281
Mikroglandüller (Endoservikal Benzeri) Endometriyal Karsinoma.....	283
Hereditör Sendromlar.....	285
Hereditör Nonpolipöz Kolorektal Kanser (Lynch Sendromu).....	285
Cowden Sendromu.....	288
Progesterin Tedavisi Sonrası Histolojik Etkiler	289

Seröz Karsinom	290
Berrak Hücreli Karsinom	295
Nadir Histolojik Alt Tipler.....	297
Karsinosarkom	301
Karsinosarkom Ayırıcı Tanısı.....	305
Evreleme.....	309
Ayırıcı Tanı.....	310
Endoservikal Karsinoma ve Endometriyal Karsinom Ayırıcı Tanısı ...	310
Metastatik Karsinom.....	317
Klinisyen ile İletişim ve Raporlama	319
Kaynaklar	321
11 Mezenkimal Tümörler ve Diğer Nadir Neoplazmlar.....	333
Düz Kas Tümörleri.....	333
Leiomyomlar	333
Leiomyom Çeşitleri.....	334
Malign Potansiyeli Belirsiz Düz Kas Tümörü (STUMP)	335
Leiomyosarkom	336
Tümörletler	337
Klinisyen ile İletişim ve Raporlama	338
Az görülen ve Bir Grup İçinde Yer Almayan (miscellaneous)	
Mezenkimal Tümörler.....	339
Perivasküler Epiteloid Hücre Tümörü	339
Stromal Tümörler.....	340
Endometriyal Stromal Nodül ve Düşük Dereceli	
Endometriyal Stromal Sarkom.....	341
Yüksek Dereceli Endometriyal Stromal Sarkom.....	344
İndiferansiye Uterin Sarkom	345
Ayırıcı Tanı	345
Klinisyen ile İletişim ve Raporlama.....	346
Over Seks Kord Tümörlerine Benzeyen Uterin Tümörler	347
Mikst Epitelyal ve Mezenkimal Tümörler.....	347
Adenofibrom ve Adenosarkom	347
Patolojik Özellikler.....	347
İmmünohistokimyasal Analiz.....	349
Ayırıcı Tanı.....	350
Klinisyen ile İletişim ve Raporlama	350
Seyrek Görülen Neoplazmalar	350
İnflamatuar Myofibroblastik Tümör	351
Lenfoma ve Lösemi.....	351
Çeşitli Tümörler	352
Diğer Lezyonlar ve Tümör Benzeri Durumlar	353
Kaynaklar	354

12 Endometriyal Deęerlendirme Yöntemleri	363
Endometriyal Örnekleme Teknikleri.....	363
Endometriyal Biyopsi	363
Dilatasyon ve Küretaj.....	364
Histeroskopi ve Küretaj	364
Diğer Aspirasyon Aletleri.....	365
Endometriyal Görüntüleme Yöntemleri.....	365
Ultrason	365
Manyetik Rezonans Görüntüleme	366
Histolojik Teknikler	366
Frozen İnceleme	367
Kaynaklar.....	368
İndex	373